
Omhändertagna barns rätt till utbildning

Utgångspunkt

Alla barn och ungdomar oberoende av kön, geografisk hemvist, sociala eller ekonomiska förhållanden har rätt till en likvärdig utbildning av hög kvalitet.

Forskning lyfter fram

Att placerade barn och ungdomar har mycket lägre utbildningsnivå i vuxen ålder än andra jämnåriga.

Att de som misslyckas har mycket stora överrisker för framtida ogynnsamma utfall, exempelvis psykisk ohälsa, kriminalitet, missbruk, tonårsföräldraskap och försörjningssvårigheter (Social Rapport 2010, under tryckning).

Att bra skolgång och utbildning utöver grundskola är ”*vägen ut ur utsatthet*” (Pilling, 1990). En bra skolgång har med andra ord fundamental betydelse för placerade barns och ungdomars framtid.

Utbildning är därför mycket viktigt

Citat från verkligheten

”.....alla vet att detta är barn som ingen vill ha”

Kvalitetsgranskning
Rapport 2010:2

Undervisning vid Hem för vård eller boende, HVB

Elever får inte den
undervisning de har rätt till

2011-03-08

Avgränsning

Vi har fokuserat på de HVB som bedriver särskild undervisning enligt 10 kap. 3 § skollagen

Varför detta fokus eller avgränsning?

Vad är särskild undervisning?

Resultat

Passiva skolhuvudmän. Skolhuvudmännen i elevernas hemkommuner är passiva. Ofta är det socialtjänsten i kommunen och inte skolan som är aktiv vid placeringen i HVB. För att särskild undervisning ska kunna anordnas vid ett HVB krävs att skolhuvudmannen överlåter undervisningen till det aktuella hemmet. Det är dock vanligt att ett formellt överlåtande saknas.

Svårt att samverka kommun/HVB. De aktuella hemmen och de för eleverna ansvariga skolhuvudmännen har svårt att hitta former för att samverka både före och under placeringen. Ingen eller bristfällig information om eleven. Dessutom är skolhuvudmännen passiva vad gäller att följa upp elevens utveckling under placeringen.

Resultat

Elevens rätt till utbildning inskränks. Endast ett fåtal HVB undervisar i alla ämnen och ger eleverna den undervisningstid de normalt sett har rätt till. Både de granskade hemmen och kommunerna har ansvar för att eleverna tillförsäkras sin rätt till utbildning.

Beslut och utredning saknas. Samtliga 114 elever som vi intervjuat har anpassad studiegång. I de allra flesta fall saknas både beslut och utredningar avseende den anpassade studiegången. Elevernas rätt till utbildning inskränks på osäker grund.

Begränsningar kan hindra elevernas möjligheter. HVB-hemmen är små vilket begränsar tillgången till lärare, ändamålsenliga lokaler och undervisningsmaterial. Lärarna blir väldigt isolerade.

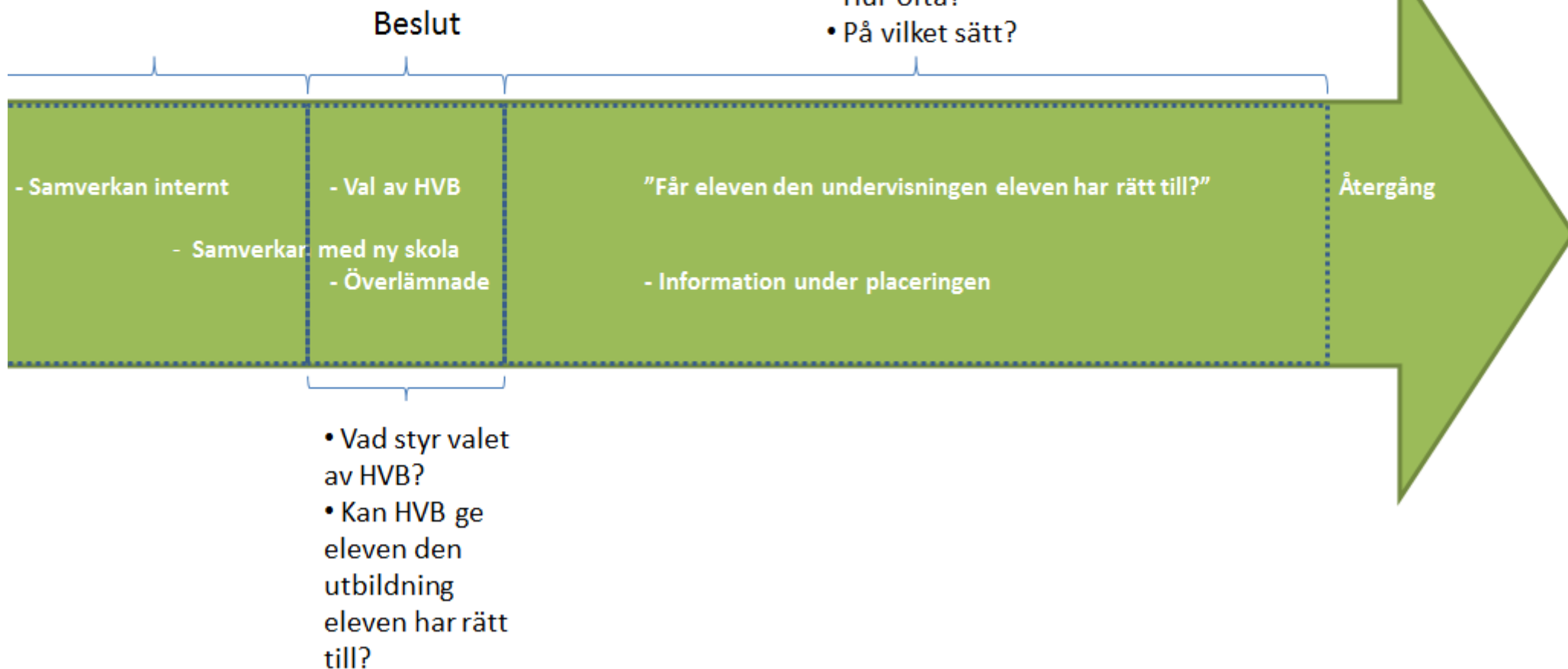
Hur får placerade barn utbildning?

- Placerade vid familjehem
 - Kommunal eller fristående skola
- Placerade vid Statens institutionsstyrelse (SiS)
 - Skola vid SiS
- Placerade vid HVB
 - Kommunal eller fristående skola
 - På hemmet

Vilka problem finns?

Vad säger den nya skollagen (2010:800)?

- Socialtjänst tar kontakt med utb. Förvaltning.
- Samverkan sker kring utbildningsrelaterade frågor



Rekommendationer

- Kommunerna måste säkerställa att det finns rutiner för en väl fungerande samverkan mellan de aktörer i kommunen som ansvarar för elevens behov av behandling och undervisning.
- Kommunerna måste ta fram rutiner för att kontrollera att eleverna i ålders 7–16 år fullgör sin skolplikt samt får sin rätt till utbildning tillgodosedd.

Att diskutera

- Varför tror ni att utbildningssituation ser ut som den gör för så många placerade barn?
- Hur kan situationen förbättras för de placerade barnen?